

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему «Облік і аудит запасів: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ПРАТ «ВО «Облпаливо»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру заочної та вечірньої форм навчання

Русева Світлана Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Запаси є одним з ключових об'єктів у системі бухгалтерського обліку, тому дуже важливо на підставі законодавчих та інших нормативних вимог достовірно, повно та своєчасно відображати інформацію про запаси в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Кожне підприємство повинно забезпечувати необхідний своєчасний і повноцінний контроль за наявністю та рухом запасів, проводити аналітичну роботу щодо підвищення ефективності їх використання. Тому дослідження сучасного стану та перспектив розвитку обліку, аналізу та аудиту запасів на вітчизняних підприємствах є актуальним, що і визначило тему кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – дослідження теорії, практики ведення обліку, аналізу, аудиту запасів та розробка пропозицій щодо їх удосконалення на торговельних підприємствах..

Завдання дослідження:

- розкрити методологічні засади обліку запасів у світлі міжнародної та національної регламентації;
- дослідити документальне забезпечення операцій з запасами на підприємствах торгівлі;
- вивчити порядок формування бухгалтерського обліку запасів;
- надати загальну економічну характеристику підприємства ПРАТ «ВО «Облпаливо»;
- розглянути особливості відображення запасів у системі обліку та оподаткування на досліджуваному підприємстві;
- провести економіко-математичне моделювання методів оцінки запасів з метою удосконалення системи обліку;
- проаналізувати ефективність використання запасів на торговельних підприємствах;
- розглянути методичні засади аудиту запасів;
- запропонувати напрями удосконалення внутрішнього аудиту палива та мастильних матеріалів на підприємствах торгівлі.

Об'єкт дослідження – процес організації обліку, аналізу та аудиту запасів на підприємствах торгівлі.

Предмет дослідження – теоретичні та організаційно-методичні засади обліку, аналізу та аудиту на ПРАТ «ВО «Облпаливо».

Методи дослідження. Для розв'язання завдань, поставлених у роботі, використовувалися загальнонаукові та специфічні методи контролю, зокрема: аналіз та синтез (при дослідженні інформаційного забезпечення обліку та аудиторського контролю); графічний і табличний методи (для наочного представлення результатів дослідження); методи індукції та дедукції (при визначенні сутності базових термінів); методичні прийоми документального контролю - нормативно-правова, формальна, арифметична та логічна перевірка; економічний аналіз, статистичні та економіко-математичні методи (при узагальненні результатів аналізу та аудиту).

Інформаційна база дослідження – є законодавчі акти України, нормативні документи, довідково-інформаційні видання, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, наукові статті та матеріали науково-практичних конференцій, а також статутні, розпорядчі та інші внутрішні регламенти, первинні документи, облікові реєстри, фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та 12-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 19 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Бухгалтерський облік запасів на підприємствах України: теоретичні основи»** розглянуто теоретичні аспекти обліку запасів у світлі міжнародної та національної регламентації, документальне забезпечення операцій з запасами на підприємствах торгівлі. Досліджено порядок формування бухгалтерського обліку запасів, який організований у відповідності до діючого законодавства.

У другому розділі **«Облік запасів на базовому підприємстві: сучасний стан та перспективи розвитку»** надається загальна економічна характеристика ПРАТ «ВО «Облпаливо», розглядаються особливості відображення запасів у системі обліку та оподаткування та на підставі економіко-математичного моделювання пропонується застосовувати найбільш оптимальний метод оцінки запасів.

У третьому розділі **«Методико-прикладні аспекти аналізу та аудиту запасів на підприємствах України»** проаналізована ефективність використання запасів на торгівельних підприємствах. Для вдосконалення аналітичної роботи рекомендовано підвищувати оперативність інформаційного забезпечення щодо обліку запасів та розширяти автоматизацію аналітичних робіт. На підставі розгляду методичних засад аудиту запасів запропоновано напрями удосконалення внутрішнього аудиту палива та мастильних матеріалів на підприємствах торгівлі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розкриття теоретичних аспектів обліку запасів дало можливість визначити сутність запасів, класифікацію для цілей бухгалтерського обліку. Враховуючи те, що об'єктом дослідження виступає підприємство оптової та роздрібною торгівлі паливом та супутніми товарами, при розгляді класифікації запасів більш детально розглянуто такі запаси, як паливо та мастильні матеріали. Дослідження методологічних засад обліку запасів у контексті міжнародної та національної регламентації дало змогу визначити оцінку при оприбуткуванні, вибутті запасів та розкрити загальні вимоги щодо облікової інформації про запаси у фінансовій звітності.

2. При дослідженні документування операцій з запасами на підприємствах торгівлі з'ясовано, що за допомогою первинних документів, аналітичних та синтетичних облікових реєстрів за типовими та довільними формами відбувається

документальне забезпечення обліку запасів протягом всього циклу їх знаходження на балансі підприємства – від оприбуткування до вибуття.

3. Вивчення порядку формування синтетичного та аналітичного обліку запасів показало, що організація та ведення обліку таких операцій нормативно регулюються законодавчими та іншими нормативно-правовими актами з метою достовірності, повноти та своєчасності отримання облікових даних.

4. Для розкриття діючої практики обліку запасів надана загальна організаційно-економічна характеристика базового підприємства ПРАТ «ВО «Облпаливо», основним видом діяльності якого у періоді дослідження була торгівля вугіллям та супутніми товарами. За допомогою показників оцінено загальний фінансовий стан ПРАТ «ВО «Облпаливо», який вказує на деяке згортання обсягів господарської діяльності, але в цілому підприємство працює стабільно і має перспективи економічного розвитку.

5. З метою визначення особливостей відображення запасів у системі обліку та оподаткування ПРАТ «ВО «Облпаливо» у роботі звернута увага на операції продажу вугілля та зауважено, що згідно з вимогами податкового законодавства дата виникнення ПДВ при операціях з вугіллям визначається за касовим методом (до 1 січня 2022 року). Разом з цим тимчасово звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання на митній території України вугілля та/або продуктів його збагачення окремих товарних позицій (до 1 січня 2022 року). Це обумовлює ведення особливого режиму ведення обліку в системі оподаткування.

6. З'ясовано, що на підприємстві при вибутті запасів застосовується метод середньозваженої собівартості. Втім з метою удосконалення системи бухгалтерського обліку на підставі проведеного економіко-математичного моделювання методів оцінки запасів запропоновано ПРАТ «ВО «Облпаливо» враховувати найбільш оптимальні методи оцінювання, зокрема метод ФІФО.

7. Результати аналізу ефективності використання запасів на ПРАТ «ВО «Облпаливо» показали, що на кінець звітної року спостерігається збільшення всіх запасів: товарів – майже удвічі; сировини і матеріалів, запасних частин та інших запасів у зв'язку з розширенням ринків збуту товарів та напрямків господарської діяльності підприємства. Показники ефективності використання запасів (зокрема, матеріаломісткість, матеріаловіддача) свідчать про те, що підприємству слід здійснювати певні заходи для економії матеріальних витрат. Для вдосконалення організації аналізу запасів на підприємстві слід підвищувати оперативність інформаційного забезпечення, удосконалювати систему автоматизації аналітичних робіт, використовувати раціональні методи проведення інвентаризації запасів тощо.

8. Розкриття методичних засад аудиту запасів через визначення, мету, завдання, етапи проведення аудиту, методика перевірки системи внутрішнього контролю дозволило зазначити, що ефективно організований аудиторський контроль спрямований як на збереження майна власника, так і на оперативне виявлення недоліків в обліку запасів з ціллю прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

9. З метою удосконалення обліку та контролю палива та мастильних матеріалів на ПРАТ «ВО «Облпаливо» запропоновано організувати ефективну

систему внутрішнього аудиту. З цього приводу в роботі розкрита методика внутрішнього аудиту палива та мастильних матеріалів, і запропоновано використання окремих робочих документів, які сприятимуть удосконаленню аудиторського процесу на підприємстві.

АНОТАЦІЯ

Русєва С. І. «Облік і аудит запасів: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ПРАТ «ВО «Облпаливо»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2021.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – є процес організації обліку, аналізу та аудиту запасів на підприємствах торгівлі.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку запасів у світлі міжнародної та національної регламентації, документальне забезпечення операцій з запасами на підприємствах торгівлі. Досліджується порядок формування бухгалтерського обліку запасів.

Надається загальна економічна характеристика ПРАТ «ВО «Облпаливо», розглядаються особливості відображення запасів у системі обліку та оподаткування та на підставі економіко-математичного моделювання пропонується підприємству застосовувати найбільш оптимальний метод оцінки запасів.

Проаналізована ефективність використання запасів на торговельних підприємствах. Для вдосконалення аналітичної роботи рекомендовано підвищувати оперативність інформаційного забезпечення щодо обліку запасів та розширяти автоматизацію аналітичних робіт. На підставі розгляду методичних засад аудиту запасів запропоновано напрями удосконалення внутрішнього аудиту палива та мастильних матеріалів на підприємствах торгівлі.

Ключові слова: запаси, документування, регламентація, ефективність аналітичної роботи, внутрішній аудит.

ANNOTATION

Rusieva S. I. «Inventory accounting and audit: current status and development prospects (on the example of PJSC «VO «Oblpalivo»)».

Thesis for a Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the master's program «Accounting, audit and taxation of business activities». – Odessa National Economic University. Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study – there is a process of organization of accounting, analysis and audit of stocks at trade enterprises.

The paper considers the theoretical aspects of inventory accounting in the light of international and national regulations, documentation of inventory transactions at trade enterprises. The order of formation of accounting of stocks is investigated.

The general economic characteristic of PJSC «VO «Oblpalivo» is given, features of display of stocks in system of the account and the taxation are considered and on the basis of economic and mathematical modeling the enterprise is offered to apply the most optimum method of an estimation of stocks.

The efficiency of stock use at trade enterprises is analyzed. To improve analytical work, it is recommended to increase the efficiency of information support for inventory accounting and expand the automation of analytical work. On the basis of consideration of methodical bases of audit of stocks the directions of improvement of internal audit of fuel and lubricants at the enterprises of trade are offered.

Key words: stocks, documentation, regulation, efficiency of analytical work, internal audit.